

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců a JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **V. D.**, zastoupeného JUDr. Karlem Svobodou, advokátem se sídlem nám. Míru 4/5, Bruntál, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, Křížová 1292/25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 15. 12. 2010, č. j. X, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 7. 2011, č. j. 18 Ad 22/2011 – 20,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 15. 12. 2010, č.j. X. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila své rozhodnutí ze dne 4. 8. 2010, kterým žalobci odňala invalidní důchod od 20. 9. 2010 podle ust. § 56 odst. 1 písm. a) a § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, neboť žalobce podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení v Bruntále ze dne 23. 7. 2010 není invalidní. Podle tohoto posudku poklesla u žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho pracovní schopnost pouze o 20 %. Žalovaná při vydání napadeného rozhodnutí vycházela z posudku lékaře ČSSZ ze dne 2. 10. 2010, dle kterého míra poklesu pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byla u žalobce určena ve výši 20 %, a to podle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1 písm. b) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb.

Krajský soud při svém rozhodování vycházel z následujícího skutkového stavu:

V řízení o přezkoumání rozhodnutí žalované si krajský soud vyžádal posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti stěžovatele od Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě. Posudková komise vycházela ze zdravotnické dokumentace ošetřujícího lékaře MUDr. F. P., neurologického vyšetření, MR krční a bederní páteře, neurochirurgického vyšetření a TRN vyšetření, jakož i z úplné spisové dokumentace OSSZ v Opavě. Jako rozhodující zdravotní postižení uvedla posudková komise v případě žalobce vertebrogenní algický syndrom krční a bederní páteře bez prokázané kořenové symptomatologie. Toto rozhodující zdravotní postižení podřadila posudková komise pod kapitolu XIII, oddíl B, položka 1, písm. b) přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., podle které hodnotila pokles pracovní schopnosti o 20 %, tj. horní hranici, kterou s ohledem k dobře kompenzovanému diabetu bez sekundárních komplikací zvýšila o 5 %, tedy na celkových 25 %. K datu vydání napadeného rozhodnutí žalované byl stav žalobce dlouhodobě nepříznivý a dominantní bylo vertebrogenní postižení, pro které byl v roce 1978 po převedení z dosavadního zaměstnání a při splnění poklesu výdělku uznán částečně invalidním. Při kontrole invalidity v roce 1984 bylo zjištěno plnění podmínky podstatného poklesu výdělku a nebyla již stanovena žádná kontrolní lékařská prohlídka. K tomu posudková komise uvedla, že pokud by tato kontrolní prohlídka byla provedena v době platnosti vyhlášky č. 284/1995 Sb., došlo by u žalobce od 1. 1. 1996 k zániku částečné invalidity, kdy vertebrogenní potíže byly dlouhodobě stabilizovány s omezením dynamiky hlavně bederní páteře, bez známek kořenové symptomatologie. Podle přílohy č. 2 citované vyhlášky, kapitoly XV, oddílu F, položky 2, písm. b) by byl hodnocen pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobce v rozmezí 15-25 %. Posudková komise dodala, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byl žalobce neschopen těžké fyzické práce a pro výkon zaměstnání neměl žádné psychické či smyslové omezení.

Krajský soud při posouzení dochované pracovní schopnosti stěžovatele k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí vycházel především z posudku Posudkové komise MPSV v Ostravě a dospěl k závěru, že žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí již nebyl invalidní, neboť pokles pracovní schopnosti podle citovaného posudku u žalobce činil 25 %. Posudek posudkové komise krajský soud považoval za úplný, správný a přesvědčivý. Žalobce sám potvrdil, že posudek vycházel z kompletní zdravotní dokumentace. K jeho námitce, že nesouhlasí se závěry posudku proto, že se jeho stav od přiznání invalidity nezměnil a byl stejný, ne–li zhoršující se, krajský soud nepřihlédl, neboť v daném případě došlo k zániku dříve přiznané částečné invalidity vlivem změny právní úpravy, a to dokonce již k 1. 1. 1996. Krajský soud tak uzavřel, že žalovaná nepochybila, když napadeným rozhodnutím zamítla námitky žalobce a potvrdila rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 4. 8. 2010, kterým byl invalidní důchod žalobci v souladu s § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. odňat. Žalobu proto zamítl jako nedůvodnou ve smyslu § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Podanou kasační stížností napadl stěžovatel rozsudek Krajského soudu v Ostravě a namítl, že rozhodnutí žalované a krajského soudu vychází pouze z rozhodujícího zdravotního postižení uvedeného v kapitole XIII, oddílu E, položky 1 písm. b) vyhlášky č. 359/2009 Sb., neboť posudková komise všechna zdravotní zjištění zlehčila tak, aby spadala pod uvedené postižení. Stěžovatel je toho názoru, že zprávy odborných ošetřujících lékařů

a stav jeho subjektivních potíží měly vést k tomu, aby jeho zdravotní postižení bylo podřazeno nejméně pod písm. c) položky uvedené vyhlášky. Odvolává se proto na existenci všech listin, které jsou doloženy v soudním spise. Jakkoliv posudková komise zvýšila pokles stupně jeho omezení pracovní schopnosti o 5 %, stěžovatel se domnívá, že toto navýšení spíše pochází z hodnocení podle dřívějšího neplatného předpisu, než ze skutečného zdravotního stavu stěžovatele, jenž ovlivňuje jeho uplatnění na pracovním trhu na plný úvazek. Stěžovatel dále namítá, že existuje rozpor mezi hodnocením zdravotního stavu odbornými ošetřujícími lékaři a hodnocením „revizních komisí“ a posudkové komise. Stav stěžovatele tak dle jeho přesvědčení odpovídá po objektivní i po subjektivní stránce částečné invaliditě, kdy pokles jeho pracovní schopnosti měl být stanoven nejméně na 35 %.

Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázala na závěry posudkové komise MPSV v Ostravě a připomněla změny v právní úpravě, ke kterým došlo od 1. 1. 2010 jednak zákonem č. 306/2008 Sb., který novelizoval zákon č. 155/1995 Sb. a dále vyhláškou č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míra poklesu schopnosti pracovní činnosti. Uvedenou úpravou došlo k opuštění dosavadního dělení na plnou a částečnou invaliditu a jeho nahrazením na invaliditu ve třech stupních.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě z hlediska uplatněných stížních bodů, jakož i ve smyslu § 109 odst. 3 s. ř. s., a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudek uvedené posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzovaného byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu. Procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě přílohy č. 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb., přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku této přílohy a současně odůvodní stanovenou míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti v rámci zde

stanoveného rozpětí. Dále posoudí z hlediska možného zvýšení či snížení základního bodového hodnocení rozsah a závažnost dalších zdravotních postižení posuzovaného, jakož i vliv jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na jeho schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace. Posudková komise následně stanoví stupeň invalidity, den vzniku invalidity, popřípadě den změny stupně invalidity nebo den zániku invalidity, a určí schopnost využití zachované pracovní schopnosti u pojištěnce, jehož míra poklesu pracovní schopnosti činí nejméně 35 % a nejvíce 69 %.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu se posudková komise MPSV v Ostravě dostačujícím způsobem vypořádala s charakterem onemocnění stěžovatele spočívajícím ve vertebrogenních potížích - vertebrogenní algický syndrom krční a bederní páteře bez prokázané kořenové symptomatologie v posudku blíže funkčně zhodnoceným, kdy vertebrogenní potíže byly dlouhodobě stabilizovány s omezením dynamiky hlavně bederní páteře, bez známek kořenové symptomatologie a rovněž i s dalšími onemocněními, které byly uvedeny v diagnostickém souhrnu.

Namítá-li stěžovatel, že jeho zdravotní stav odpovídá invaliditě, pak krajskému soudu nelze vytýkat, že bez příslušných medicínských znalostí nepolemizoval s – i podle názoru Nejvyššího správního soudu – úplným a přesvědčivým závěrem posudku posudkové komise MPSV v Ostravě, že bylo spolehlivě prokázáno, že stěžovatel k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí žalované nesplňoval podmínky invalidity ve smyslu § 39 zákona č. 155/1995 Sb. Pokles pracovní schopnosti byl stanoven podle podle kap. XIII., odd E, položky 1, písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb.

V projednávaném případě tak posudková komise zasedající v řádném složení jednoznačně vymezila rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele jako vertebrogenní algický syndrom krční a bederní páteře, bez prokázané kořenové symptomatologie. Náležitě pak zdůvodnila stanovení procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti v době do 31. 12. 2009 podle kap. XV., odd. F, položky 2, písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. Na tomto závěru však neustala, ačkoliv se stěžovatel domnívá, že výsledný pokles pracovní schopnosti spíše odpovídal této starší úpravě.

Posudková komise tak samozřejmě učinila i ve vztahu k době po 1. 1. 2010, kdy podle kap. XIII., odd E, položky 1, písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb. v rámci rozmezí 10–20 % byl vertebrogenní nález v oblasti krční a bederní páteře hodnocen na horní hranici (stejně jako v posudku OSSZ v Bruntále a lékaře ČSSZ), kterou navíc vzhledem k dobře kompenzovanému diabetu bez sekundárních komplikací dále posudková komise zvýšila o 5 %, tj. celkem na 25 % poklesu pracovní schopnosti.

Na tomto místě zdejší soud uvádí, že k posouzení podřaditelnosti zdravotního postižení stěžovatele pod korespondující ustanovení vyhlášky není oprávněn Nejvyšší správní soud ani krajský soud, nýbrž posudková komise MPSV, případně znalec. Je tomu tak proto, že taková úvaha je součástí posudkového hodnocení zdravotního stavu žadatele o invalidní důchod, o němž si soud nemůže učinit vlastní úsudek. V posuzované věci z posudku posudkové komise MPSV v Ostravě jednoznačně vyplynulo, že zdravotní stav stěžovatele, resp. jeho posudkově významné zdravotní postižení není podřaditelné pod písmena c) nebo d) kapitoly XIII., oddílu E, položky 1 přílohy č. 2 k vyhlášce č. 359/2009

Sb., neboť stěžovatel nesplňuje kritéria v těchto písmenech uvedená, jakkoliv stěžovatel v kasační stížnosti obecně vyjadřuje přesvědčení o podřaditelnosti svých potíží pod písm. c) citované vyhlášky. Krajský soud tento jednoznačný skutkový závěr posudkového orgánů nemohl svévolně vyložit opačně, přičemž zároveň ani ze spisové dokumentace, ani ze samotného posudku nevyplývaly žádné důvody k pochybnostem o tomto posudkovém hodnocení zdravotního stavu stěžovatele. Za této situace nemá Nejvyšší správní soud pochybnosti o správnosti závěrů posudkové komise v určení dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a při hodnocení poklesu pracovní schopnosti stěžovatele.

Stěžovatel ve své kasační stížnosti dále opět pouze obecně namítl, že krajský soud nepřihlédl k tomu, že posudková komise jeho lékařské zprávy zlehčovala, ačkoliv byly soudu k dispozici a jejich závěry se liší od posudkového hodnocení. Jak již bylo uvedeno výše, soud může s posudkem posudkové komise MPSV nakládat jako s důkazem stěžejním za předpokladu, že tento posudek splňuje požadavky přesvědčivosti, úplnosti a objektivity (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2003, č. j. 2 Ads 9/2003 – 50, přístupné na www.nssoud.cz). Posudkové hodnocení posudkové komise toto kritérium splňuje, neboť je přesvědčivě odůvodněno, a to rovněž vzhledem i k absenci rozporů mezi posudkem posudkové komise a posudkem OSSZ v Bruntále a taktéž posudkem o invaliditě lékaře ČSSZ. Posudková komise se vypořádala se všemi lékařskými zprávami, tedy i těmi, na něž stěžovatel poukazuje. K přílohám žaloby žalobce se posudková komise vyjádřila v tom smyslu, že stěžovatel byl i přes nevýrazný neurologický nález v oblasti krční páteře indikován při vyšetření dne 14. 2. 2011 k neurochirurgické intervenci v oblasti C4/5. Výsledek operace lze hodnotit až po ukončení komplexní léčby, včetně léčby lázeňské, komplexní léčbu lze zvládnout i v rámci pracovní neschopnosti, pokud nebude provázena významnějšími komplikacemi. Nadto je třeba podotknout, že soud vychází při přezkoumání rozhodnutí správního orgánu ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). K témuž datu pak posuzuje zdravotní stav stěžovatele také posudková komise MPSV. Pokud by u stěžovatele docházelo v jeho zdravotním stavu ke zhoršení, nic mu nebrání obrátit se na Českou správu sociálního zabezpečení s novou žádostí, tento další vývoj jeho stavu však nemůže být zohledněn v řízení o soudním přezkumu rozhodnutí žalované ze dne 15. 12. 2010.

Jiné opomenutí hodnotit založené lékařské zprávy stěžovatel nenamítal, pouze se lišil ve svém subjektivním postoji k závažnosti zdravotních problémů. Pouze na okraj tak Nejvyšší správní soud dodává, že účelem šetření zdravotního stavu posudkovou komisí MPSV je objektivní posouzení pracovní schopnosti pojištěnce, které jedině může být pro rozhodnutí soudu určující. Subjektivní pocity stěžovatele o jeho pracovní neschopnosti a jeho zdravotních potížích, nejsou-li podloženy objektivně zjištěným zdravotním stavem, nemohou být kritériem pro přiznání dávky důchodového pojištění.

Nejvyšší správní soud tak přisvědčil závěru Krajského soudu v Ostravě, že na základě posudku Posudkové komise MPSV v Ostravě bylo spolehlivě prokázáno, že zdravotní stav stěžovatele ke dni napadeného rozhodnutí neodpovídal invaliditě. Žalovaná tak v souladu s § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. správně stěžovateli invalidní důchod odňala.

Ze všech výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadený rozsudek netrpí vadami podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a kasační stížnost proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. října 2011

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu